

Jaroslav Štefec a F-35: „Rozhodnutí o pořízení vzniklo mimo území ČR.“

 parlamentnilisty.cz/arena/rozhovory/Jaroslav-Stefec-a-F-35-Rozhodnuti-o-porizeni-vzniklo-mimo-uzemi-CR-767011

Karel Šebesta

Základní otázka: Potřebujeme vůbec nějaké vojenské letouny? Nedá se to, co dělají, nahradit nějak jinak?

„Nemáme ani zaoceánských přístavů, ani zaoceánských lodí. Vzduch je naše moře!“ Tato slova, mylně připisovaná Tomáši Masarykovi, pronesl v roce 1929 při nástupu do funkce Jan Bervida, nový šéf odboru civilního letectví.

Z tohoto pohledu jsou odpovědi na první i druhou otázku jednoznačné. Ano, ČR jako suverénní stát potřebuje vlastní vojenské letouny, stejně jako potřebuje armádu, jejíž nedílnou součástí je i vojenské letectvo. A ne, vojenské letouny nelze z mnoha různých důvodů nijak nahradit. Zejména u vnitrozemského státu s velmi hustým leteckým provozem, jakým je ČR, mají vojenská letadla, obrana vzdušného prostoru a jeho vojenské využití stejný význam, jaký mají válečné lodě, vojenské námořnictvo a ochrana námořních dopravních cest pro státy, jejichž hranice tvoří mořské pobřeží.

Zákon 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, v Hlavě III Úkoly ozbrojených sil, § 9, odstavec 1 jednoznačně stanovuje: „Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení.“ Aby armáda mohla plnit tento úkol, je povinna disponovat také schopností chránit suverenitu vzdušného prostoru ČR jak v míru, tak v případě války. Ve smyslu znění článku 3 Severoatlantické smlouvy by měla být schopna zabránit jeho využití k napadení území ČR i území našich spojenců. Vzdušný prostor je totiž plnohodnotnou součástí suverénního státního území a jeho používání cizími letadly by mělo být možné jen se souhlasem územního suveréna.

Za horní hranici vzdušného prostoru státu se obvykle považuje výška 100, případně 110 km. Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, definuje vzdušný prostor České republiky v ustanovení § 2 odst. 6 poněkud odlišně – jako prostor nad územím České republiky do výšky, kterou lze využít pro letecký provoz. Vojenské letectvo ČR zajišťuje ochranu vzdušného prostoru do výšky cca 12 km, kde probíhá absolutní většina běžného leteckého provozu stíhacími letouny a výšky do cca 20 km jsou pokryty nově nakoupenými izraelskými raketovými systémy protivzdušné obrany.

Nad tuto výšku není ČR schopna suverenity svého vzdušného prostoru zajistit, protože nedisponuje prostředky, které by to umožňovaly. Sdělení na internetové stránce Velitelství vzdušných sil AČR, „Vzdušné síly Armády České republiky zabezpečují suverenity, obranyschopnost a územní celistvost České republiky a jejího vzdušného prostoru,“ tak do značné míry postrádá logiku. Letecké síly ČR prostě nejsou schopny v případě vnějšího napadení, dokonce ani s podporou spojenců, zajistit komplexní obranu vzdušného prostoru ČR. Což je nepochybně jejich základní úloha, pro niž byly zřízeny a jsou více než bohatě finančně dotovány.

Úkoly vojenských letadel suverénních zemí jsou samozřejmě daleko širší, než „jen“ obrana vzdušného prostoru. Jsou také daleko různorodější a některé z nich je i AČR schopna v mírových podmínkách do jisté míry plnit. Zabezpečuje například službu pátrání a záchrany (SAR), určenou k vyhledání a pomoci posádkám letounů v nouzi, jejíž zajišťování je závazné pro všechny členské státy ICAO (Mezinárodní organizace pro civilní letectví), dále leteckou záchrannou službu, lety ve prospěch Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM), přepravu ústavních a vládních činitelů a její letecké síly jsou také součástí integrovaného záchranného systému (IZS) pro pomoc při katastrofách a živelních pohromách. Zajišťují také přepravu humanitární a jiné pomoci do oblastí postižených katastrofami nebo jako v případě koní Převalského, přepravovaných letouny CASA C-295M ze Zoo Praha

do Mongolska, pomáhají zachránit v přírodě žijící populace divokých zvířat.

Pro tyto účely disponuje české vojenské letectvo různými typy letounů – od cvičných L-39 Albatros a stíhacích JAS-39 Gripen přes již zmíněné malé dopravní CASA C-295M až po velké letouny Airbus A-319CJ. A jak jsem uvedl už na začátku, i přes hlubokomyslné úvahy různých komentátorů a jimi formulované laické názory lidí neznalých této problematiky je jejich úloha v zajišťování ochrany vzdušného prostoru a plnění úkolů souvisejících s mírovým leteckým provozem nad územím ČR naprosto nezastupitelná. Obranu vzdušného prostoru ČR proti vnějšímu napadení však nejsou schopny reálně zajistit a plánovaný nákup útočných letounů F-35 tuto situaci paradoxně ještě zhorší.

Potřebuje tedy ČR v současné době nějaké nové letouny? Pokud ano, proč?

Vybavování armády není ani tak otázkou vojenskou nebo ekonomickou jako spíše filozofickou. Strategie vyzbrojování armád velkých zemí a malých zemí jsou výrazně odlišné. Existují zbraně vhodné pro armády velkých států s globálními ambicemi a zbraně vhodné pro armády malých států s ambicemi zajistit bezpečnost vlastního území a obyvatelstva.

Česká republika potřebuje v první řadě smysluplnou strategii zajišťování obrany vlastního území včetně jeho vzdušného prostoru. Nepotřebujeme „nové“ letouny, potřebujeme najít způsob, jak efektivně využít to, co máme. Jsme malá a relativně chudá země a tomu musíme přizpůsobit budování obranyschopnosti a vybavování armády vojenskými technologiemi. „Štědrost“ vlády Petra Fialy vůči Ukrajině nás připravila o významnou část výzbroje v době růstu bezpečnostních hrozeb, kdy jak premiér, tak náčelník generálního štábu otevřeně mluví o tom, že ve válce už jsme nebo v ní budeme „od první minuty“.

Stíhací letouny JAS-39 Gripen, které mají v současné době v pronájmu české vzdušné síly od švédského státu, jsou provozně levné, máme pro ně zajištěné zbraňové systémy, vytvořenou logistickou a výcvikovou základnu a vycvičené piloty. Navíc jsme od švédské strany dostali více než lukrativní nabídku na jejich modernizaci a následné odkoupení, navíc s možností rozšíření jejich počtů za cenu (samozřejmě obrazně řečeno) víc než lidovou.

O modernizovaných strojích JAS-39 Gripen E, které byly předmětem švédské nabídky, se navíc hovoří jako o „evropských F-35“. Už to samo o sobě ukazuje na nesmyslnost hledání „nových“ strojů, jejichž cena je navíc mnohonásobně vyšší. O nákladech na servis, výcvik a provoz raději ani nemluvím. Takže když to shrnu, odpověď na vaši otázku je jednoznačně ne. ČR nové letouny v současné době nepotřebuje. Potřebuje najít způsob, jak efektivně využít ty, které máme. A možná zvážit postupný nákup dalších strojů stejného typu.

Fotogalerie: - Dny NATO v Ostravě

Elon Musk se nebál vymezit proti programu F-35 se slovy, že to, co dělají tato letadla, budou dělat drony. Vojenské zázemí Musk nemá, přesto nemá náhodou pravdu?

Pohled Elona Muska je typickým pohledem občana velkého státu, navíc vizionáře typu Julese Verna, který své vize nevkládá do knih, ale díky svým finančním možnostem rovnou uskutečňuje a posouvá jimi hranice lidského poznání. A ano, má pravdu v tom, že bezpilotní letouny mohou nahradit při plnění konkrétních misí pilotované stroje. Podobné systémy ostatně už existují jak v USA, tak v Číně a podle všech indicií jimi disponuje i armáda Ruské federace.

Bezpilotní letouny mohou převzít významnou část úkolů vojenských letounů pilotovaných člověkem. A jako vše je i tato varianta především otázkou ceny systému, který to umožňuje. Bezpilotní stíhací a bombardovací letouny, nahrazující stíhací letouny F-35 při vybojování vzdušné převahy nebo provádění účinných úderů na nepřátelská pozemní vojska, jsou a ještě dlouho budou mimo technologický a finanční dosah zemí, jako je ČR. Ostatně stejně tak jsou (objektivně vzato) mimo finanční a technologický dosah ČR i samotné stroje F-35.

Psali jsme:

„Nejlepší“ stíhačka Jany Černochové: Potřebujete čtyři, aby jedna fungovala
Ministerstvo obrany: LOM PRAHA uzavřel
dohodu o průmyslové spolupráci v projektu F-35
Česko jako přívěšek, F-35 jako výpalné. USA
jsou připraveny chránit jen některý vzdušný
prostor. Rozborka profesora Krejčího
Proboha! Fiala že není ukrajinský premiér? V
USA jdou za ním titulky... Padlo po Bidenovi

Co F-35 dokáže a dron nikoliv? A nedá se to, co dron nedokáže, kompenzovat naváděnými střelami odpálenými ze země?

Moderní stíhací letouny, ať už se jedná o F-35 nebo jakýkoliv jiný moderní stroj, jsou velmi důležité pro ochranu vzdušného prostoru státu jak v mírových podmínkách, tak v případě krizí. V míru zajišťují například již zmíněnou službu pátrání a záchrany (SAR), za niž český stát mimochodem inkasuje nemalé peníze, nebo tzv.

Air Policing, což je její vojenská verze. Vzlétají také proti potenciálně rizikovým létajícím objektům (samozřejmě nemám na mysli UFO, ale například průzkumné bezpilotní stroje jiných zemí, „zbloudilé“ křížující střely atd.) a zabraňují jejich pronikání do vzdušného prostoru státu a plní i další úkoly. Jsou často vysílány do situací, kdy je pozorování člověka-pilota zásadní pro přijetí rozhodnutí, jak řešit situaci, kvůli níž vzlétl. A to je hlavní důvod, proč jsou pilotované bojové stroje v současné době nenahraditelné.

Protiletadlové řízené střely samozřejmě hrají v ochraně a obraně vzdušného prostoru státu velmi výraznou roli. Nelze je ale oddělovat od stíhacích letounů nebo hovořit o tom, že by je byly schopné nahradit. Jak moderní protiletadlové systémy, tak stíhací letouny spolu s radarovými systémy tvoří integrovaný systém ochrany a obrany vzdušného prostoru státu a plní odlišné úlohy. České JAS-35 Gripen plní v současné době úkoly stíhacích letounů v tomto systému na jedničku a nahrazovat je letouny F-35 považují za nesmyslný krok, který zastaví rozvoj českého letectva na desítky let.

Fotogalerie: - Oslavy 30. let české armády

Přesto se určitě dají najít oblasti, kde už dnes mají nepilotované systémy, nebo chcete-li drony, své místo i v českých ozbrojených silách a jejich nasazení i v případě válečných operací může být podstatně levnější a efektivnější než použití pilotovaných strojů. Jedná se například o průzkumné stroje schopné pohybovat se ve velkých výškách, vybavené špičkovou průzkumnou a pozorovací technikou, schopné vydržet ve vzduchu i déle než 24 hodin. Tyto stroje mají samozřejmě využití i v případě mírových operací, například jako součást monitorovacího systému při rozsáhlých záplavách nebo lesních požárech. Jejich vlastnictví českými ozbrojenými silami by znamenalo i významné posílení schopností IZS v případě katastrof stejně jako posílení schopností armády a policie monitorovat dění v hraničních oblastech ČR v případě nutnosti zabránit masivním pohybům migrantů, pašování zbraní a podobně.

Myslíte, že F-35 jsou pořizované mimo jiné i proto, že jsou schopné nést jaderné hlavice?

Chcete přímou odpověď? Pořízení F-35 pro českou armádu je politickým rozhodnutím, které vzniklo mimo území ČR. Není a nikdy nebylo diktováno snahou zlepšit schopnosti České republiky chránit a bránit vlastní vzdušný prostor, ale je dáno rozhodnutím administrativy USA zvýšit úderné schopnosti armád zemí NATO v Evropě pro případ války s Ruskou federací, aniž by USA musely vložit do tohoto projektu jediný dolar a naopak aby na něm co nejvíce vydělaly.

Díky tomu, že ČR nakoupí stroje F-35, získá jejich výrobce servisní zakázku na celý jejich životní cyklus, což nákladově představuje zhruba tří- až čtyřnásobek jejich pořizovacích nákladů, zakázky získají výrobci zbraní pro tyto letouny i výrobci veškerého pozemního vybavení a také americká výcviková střediska, jimž budeme muset zaplatit za výcvik pilotů. Ti se, a to se také málo ví, po ukončení

výcviku a zahájení letového provozu dostanou pod přímé velení leteckých sil NATO v Evropě a AČR je bude v podstatě jen zabezpečovat a platit. Budou se také muset podřídit bezpečnostním požadavkům USA, které z nich de facto udělají vojenské piloty amerického letectva.

Fotogalerie: - Ruský šrot na Letné

O povolení ke vzletu letounů F-35 se nebude rozhodovat na našem území, ale na nadřízeném velitelství letectva Aliance, protože budou integrální součástí řízení vzdušného prostoru zemí Aliance stejně jako slovenské letouny F-16. Definitivně tak skončí dosavadní relativní autonomie vzdušných sil AČR v rámci NATO. Místo toho vznikne na našem území základna pro americké stroje, kterou budeme mít jen minimální možnost ovlivňovat už jen proto, že bude pravděpodobně zahrnuta do „dohodnutých prostorů“, které si americká armáda vymíní k používání podle ostudné dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o spolupráci v oblasti obrany. Pravděpodobně včetně prostorů pro případné dočasné uložení jaderných pum pro F-35.

Je F-35 skutečně „to nejlepší“? I v americkém letectvu většina ze strojů není v bojeschopném stavu. Pak jsou zde problémy s přehříváním motorů.

Nikomu samozřejmě nevnucuji svůj názor, ale vzhledem k tomu, že do ČR budeme muset dovážet z USA pro údržbu těchto strojů doslova každý šroubek, není to pro Českou republiku a daňové poplatníky moc povzbuzující informace. Především proto, že je pravdivá. Netvrdím, že F-35 nejsou vysoce sofistikované stroje, po stránce technologické hodné obdivu. Ale stejně jako u „supermoderních“ osobních vozidel ani u bojových letadel nemusí jít technologická úroveň a spolehlivost, daná kvalitou výroby a technického provedení, ani zdaleka ruku v ruce. Bohužel, právě v případě F-35 se to moc nepovedlo. A to, co „skousne“ ekonomika USA, může být pro ekonomiku ČR doslova smrtící. F-35 je prostě pro ČR ta nejhorší akvizice ze všech možných.

Fotogalerie: - Armáda v nákupním centru

V případném válečném konfliktu, nedopadne to tak, že dostaneme nějakou hypersonickou střelou ránu do letišť a slavné F-35 nám budou k ničemu, pokud nebudou takovým úderem rovnou taky zničené?

Co by se dělo, pokud by skutečně došlo na válku? Bez ohledu na to, bude-li se jednat o válku s RF, nebo s Čínou, opustí všechny letu schopné letouny F-35 území ČR a odletí na letiště, která jsou blízka území daného nepřítele. Tam budou vybaveny příslušnými zbraněmi podle určení (včetně případného podvěšení jaderných pum, na jejichž použití budou piloti pravděpodobně rovněž vycvičeni) a „odletí splnit úkol, nebo zemřít“. Ať už si pod tím představíte cokoliv.

Podstatné je, že po jejich odletu nezůstanou na území ČR žádné bojové stroje, schopné chránit vzdušný prostor a obyvatele naší malé zemičky. Tedy kromě jejich základny s uloženými náhradními

díly, zbraněmi a specialisty. Což už bude stát za úder jednou alespoň menší jadernou hlavicí.

Fotogalerie: - Armáda na pražské náplavce

Šlo zabránit tomu, aby nám Švédové napálili cenu za pronájem gripenů, když jsme ohlásili, že budeme pořizovat F-35?

Co byste mysleli? Samozřejmě že šlo, kdyby byla správně uzavřena smlouva o jejich pronájmu. Švédové dnes nemají sebemenší důvod nás šetřit nebo nám vycházet v čemkoliv vstříc. A my nemáme právní nástroj, jak se tomu bránit. Důvodů je mnoho, ale kdybychom šli skutečně „ke kořenům“, narazili byste i na korupci. A ne malou. Ta ostatně hraje roli prakticky ve všech zakázkách resortu obrany už od počátku 90. let.

Psali jsme:

Skyfox? Česká cesta k pilotům pro americké stíhačky
Mělo to dělat všechno, nedělá to dobře nic. Musk kopl oblíbenou
stíhačku Černochové, testy mu dávají za pravdu

„Zatímco idi*ti stále staví F-35.“ Musk ukázal děsivé VIDEO. Kotrba ho viděl také „Musí podlézat.“ Petr Drulák sekl Lipavského za stíhačky a Trumpa

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

131-981500247/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se [ZDE](#).

